

ĐỀ CƯƠNG CHI TIẾT HỌC PHẦN

1. Tên học phần: TỪ HÁN VIỆT VỚI VIỆC GIẢNG DẠY NGỮ VĂN Ở THPT

(Teaching Vietnamese Sino words in literature at high school)

- Mã số học phần: SG299
- Số tín chỉ học phần: 02
- Số tiết học phần: 30 tiết lý thuyết và 60 tiết tự học.

2. Đơn vị phụ trách học phần:

- Bộ môn: Sư phạm Ngữ văn
- Khoa: Khoa Sư phạm

3. Điều kiện:

- Điều kiện tiên quyết: SG220
- Điều kiện song hành: Không

4. Mục tiêu của học phần:

Mục tiêu	Nội dung mục tiêu	CĐR CTĐT
4.1	Người học được cung cấp kiến thức về các vấn đề cơ bản về từ Hán Việt như lý luận về tiếp xúc ngôn ngữ và tiếp xúc ngôn ngữ Việt - Hán, kết quả của quá trình tiếp xúc ngôn ngữ Việt Hán, khái niệm từ Hán Việt, các tiêu chí nhận diện từ Hán Việt; các hiện tượng đồng âm, đồng nghĩa, khả năng hoạt động của yếu tố Hán Việt.	2.1.3 b
	Người học có khả năng nhận biết, phân tích, so sánh, giải quyết các vấn đề liên quan đến từ Hán Việt trong các tác phẩm văn học, đặc biệt là các tác phẩm văn học trung đại chữ Hán và chữ Nôm được giảng dạy ở bậc THPT. Từ đó hiểu đúng và cảm thụ được cái hay của tác phẩm.	
4.2	Sử dụng từ Hán Việt thành thạo và chuẩn mực trong giao tiếp, giảng dạy, nghiên cứu; đưa ra kết luận chuyên môn và bảo vệ được quan điểm của mình; góp phần giữ gìn sự trong sáng của tiếng Việt thời đại 4.0.	2.2.1 a
4.3	Người học phát triển kỹ năng tự học và lập kế hoạch học tập, kỹ năng giải quyết vấn đề, đánh giá chất lượng công việc.	2.2.2 b
4.4	Thể hiện ý thức, tinh thần làm việc độc lập và hợp tác; say mê và yêu thích đọc hiểu, phân tích từ Hán Việt khi học và giảng dạy môn ngữ văn.	2.3 a
		2.3 b

5. Chuẩn đầu ra của học phần:

CDR HP	Nội dung chuẩn đầu ra	Mục tiêu	CDR CTĐT
	Kiến thức		
CO1	Giải thích được những vấn đề lý luận về tiếp xúc ngôn ngữ và tiếp xúc ngôn ngữ Việt - Hán, kết quả của quá trình tiếp xúc ngôn ngữ Việt Hán, khái niệm từ Hán Việt, các tiêu chí nhận diện từ Hán Việt, vị trí vai trò của từ Hán Việt trong đời sống kinh tế - xã hội, đặc biệt là trong lịch sử sáng tác văn chương của Việt Nam.	4.1	2.1.3 b
CO2	Vận dụng hiệu quả, đúng đắn và kết nối được các kiến thức về từ Hán Việt vào hoạt động giao tiếp, nghiên cứu, giảng dạy môn Ngữ văn bậc THPT, phát triển kiến thức mới.	4.1	2.1.3 b
	Kỹ năng		
CO3	Ứng dụng hiệu quả các tiêu chí để nhận diện từ Hán Việt ở bất kỳ ngữ liệu nào, xử trí được biến thể âm đọc của từ Hán Việt trong từng ngữ cảnh nhất định và trong các bộ từ điển.	4.2	2.2.1 a
CO4	Có thể phát hiện, lý giải và sửa lỗi dùng sai từ Hán Việt của học sinh khi học môn Ngữ văn, kết nối được kiến thức từ Hán Việt vào các công việc liên quan ở các tòa soạn báo, đài phát thanh truyền hình, các cơ quan nhà nước, đoàn thể, xã hội...	4.2	2.2.1 a
CO5	Sử dụng từ Hán Việt thành thạo và chuẩn mực trong giao tiếp, giảng dạy, nghiên cứu; đưa ra kết luận chuyên môn và bảo vệ được quan điểm của mình; góp phần giữ gìn sự trong sáng của tiếng Việt thời đại 4.0.	4.2	2.2.1 a
CO6	Phát triển kỹ năng tự học và lập kế hoạch học tập, kỹ năng giải quyết vấn đề, đánh giá chất lượng công việc.	4.3	2.2.2 b
	Thái độ/Mức độ tự chủ và trách nhiệm		
CO7	Có cái nhìn và thái độ đúng đắn khi đánh giá về vai trò, vị trí của từ Hán Việt trong đời sống xã hội nói chung và môn ngữ văn nói riêng.	4.4	2.3 a
CO8	Duy trì thói quen độc lập trong suy nghĩ và có tinh thần hợp tác trong quá trình học tập và nghiên cứu.	4.4	2.3 b

6. Mô tả tóm tắt nội dung học phần:

Học phần giới thiệu đến người học những kiến thức cơ bản về từ Hán Việt như: quá trình hình thành từ Hán Việt, khái niệm cách đọc Hán Việt, cấu tạo, ngữ nghĩa, khả năng hoạt động, phương pháp giải nghĩa từ Hán - Việt; nhận diện từ Hán Việt qua các tiêu chí... cùng một số vấn đề lý luận về tiếp xúc ngôn ngữ và tiếp xúc ngôn ngữ Việt -

Hán; kết quả của quá trình tiếp xúc ngôn ngữ Việt Hán, những vấn đề có liên quan đến cơ sở ngữ văn, văn hoá, tiếng Việt.

Thông qua học phần, người học sẽ hiểu được phần nào thực trạng hiểu và sử dụng từ Hán Việt của học sinh trong quá trình học môn ngữ văn bậc THPT. Từ đó có thể rút ra được cách khắc phục để giúp học sinh học tốt hơn môn học này cũng như có thể sử dụng đúng và hiểu đúng những từ Hán Việt trong cuộc sống hàng ngày, góp phần truyền lửa và giữ gìn sự trong sáng của tiếng Việt trong thời đại công nghệ 4.0.

Học phần hướng dẫn người học khai thác và phát huy một cách tốt đẹp di sản ngôn ngữ - văn hóa qua một số tác phẩm văn học trung đại Việt Nam trong chương trình THPT. Giải thích về mặt ngữ nghĩa, mở rộng vốn từ Hán Việt, cách phân biệt những từ Hán Việt đồng âm khác nghĩa, so sánh với một số bản dịch nghĩa, dịch thơ có trong SGK để làm ví dụ minh họa. Qua đó, giúp người học hiểu hơn được tầm quan trọng trong việc giảng dạy từ Hán Việt cho học sinh để học sinh tự cảm thụ được các tác phẩm văn học.

7. Cấu trúc nội dung học phần:

7.1. Lý thuyết

	Nội dung	Số tiết	CDR HP
Chương 1.	Khái quát về từ Hán Việt	3	
1.1.	Quá trình tiếp xúc ngôn ngữ Hán với sự hình thành từ Hán Việt	1	CO1, CO2, CO7, CO8,
1.2	Định nghĩa về từ Hán Việt		
1.3	Vị trí, vai trò của từ Hán Việt trong đời sống kinh tế - văn hóa - xã hội	1	CO1, CO2, CO5, CO6,
1.4	Từ Hán Việt trong vốn từ tiếng Việt và trong những tác phẩm văn học	1	CO1, CO2, CO5, CO6,
Chương 2	Các tiêu chí nhận diện từ Hán Việt	4	
2.1	Tiêu chí về chữ viết	2	CO1, CO2, CO3, CO5, CO6, CO7, CO8
2.2	Tiêu chí ngữ âm		
2.3	Tiêu chí ngữ pháp	2	CO1, CO2, CO3, CO5, CO6, CO7, CO8
2.4	Tiêu chí ngữ nghĩa		
2.5	Tiêu chí giá trị phong cách		
Chương 3	Phương pháp giải nghĩa từ Hán Việt	2	
3.1	Thuyết minh nghĩa yếu tố cấu tạo và quan hệ giữa các yếu tố	2	CO1, CO2, CO4, CO5, CO6, CO7, CO8
3.2	Căn cứ vào văn cảnh, ngữ cảnh		
3.3	Đối chiếu với từ thuần Việt đồng nghĩa		
Chương 4	Dạy và học từ Hán Việt qua những tác phẩm văn học trung đại bậc THPT	3	
4.1	Thực trạng hiểu và sử dụng từ Hán Việt của học sinh khi học những tác phẩm văn học trung đại bậc THPT	1	CO1, CO2, CO3, CO4,
4.2	Vai trò của giáo viên trong việc giảng dạy những tác phẩm văn học trung đại bậc THPT	1	

	Nội dung	Số tiết	CĐR HP
4.3	Phương hướng dạy và học từ Hán Việt qua những tác phẩm văn học trung đại bậc THPT	1	CO5, CO6, CO7, CO8
Chương 5	Ứng dụng thực hành một số tác phẩm văn học trung đại trong nhà trường THPT	18	
5.1	Tác phẩm chữ Hán		
	4.1.1. <i>Cáo tật thị chúng</i> - Mãn giác thiên sư	1	CO1, CO2,
	4.1.2. <i>Ngôn hoài</i> - Không Lộ thiên sư	1	CO3, CO4,
	4.1.3. <i>Nam quốc sơn hà</i> - Lý Thường Kiệt	1	CO5, CO6,
	4.1.4. <i>Tụng giá hoàn kinh sư</i> - Trần Quang Khải	1	CO7, CO8
	4.1.5. <i>Quốc tộ</i> - Đỗ Pháp Thuận	1	
	4.1.6. <i>Dụ chư tì tướng hịch văn</i> (trích) - Trần Quốc Tuấn	2	
	4.1.7. <i>Bình Ngô đại cáo</i> (trích) - Nguyễn Trãi	3	
	4.1.8. <i>Bạch Đằng giang phú</i> (trích) - Trương Hán Siêu	2	
5.2	Tác phẩm chữ Nôm		CO1, CO2,
	4.2.1. <i>Chị em Thúy Kiều</i>	2	CO3, CO4,
	4.2.2. <i>Kiều gặp Kim Trọng</i>	2	CO5, CO6,
	4.2.3. <i>Chinh phụ ngâm khúc</i> (trích)	2	CO7, CO8

7.2. Thực hành (nếu có): không

8. Phương pháp giảng dạy:

- Diễn giảng
- Thuyết trình, thảo luận

9. Nhiệm vụ của sinh viên:

Sinh viên phải thực hiện các nhiệm vụ như sau: Đọc giáo trình, bài giảng, trả lời các câu hỏi hướng dẫn ôn tập trong bài giảng.

- Tham dự tối thiểu 80% số tiết học lý thuyết.
- Tham gia đầy đủ 100% giờ thực hành/thí nghiệm/thực tập và có báo cáo kết quả.
- Thực hiện đầy đủ các bài tập nhóm/ bài tập và được đánh giá kết quả thực hiện.
- Tham dự kiểm tra giữa học kỳ.
- Tham dự thi kết thúc học phần.
- Chủ động tổ chức thực hiện giờ tự học.

10. Đánh giá kết quả học tập của sinh viên:

10.1. Cách đánh giá

Sinh viên được đánh giá tích lũy học phần như sau:

TT	Điểm thành phần	Quy định	Trọng số	CĐR HP
1	Điểm chuyên cần	- Điểm danh đầy đủ - Tham dự đủ 80% số tiết/ tổng số tiết của học phần - Có chuẩn bị bài trước khi đến lớp	10%	CO7, CO8
2	Điểm kiểm tra giữa kì	Thi viết	20%	CO1, CO2, CO3, CO4, CO5, CO7
3	Điểm thi kết thúc học phần	- Thi viết (90 phút) - Tham dự đủ 80% tiết lý thuyết - Bắt buộc dự thi	70%	CO1, CO2, CO3, CO4, CO5, CO7

10. Cách tính điểm

- Điểm đánh giá thành phần và điểm thi kết thúc học phần được chấm theo thang điểm 10 (từ 0 đến 10), làm tròn đến một chữ số thập phân.
- Điểm học phần là tổng điểm của tất cả các điểm đánh giá thành phần của học phần nhân với trọng số tương ứng. Điểm học phần theo thang điểm 10 làm tròn đến một chữ số thập phân, sau đó được quy đổi sang điểm chữ và điểm số theo thang điểm 4 theo quy định về công tác học vụ của Trường.

11. Tài liệu học tập:

Thông tin về tài liệu	Số đăng ký cá biệt
[1] Phan Văn Các, <i>Giáo trình Hán Nôm</i> , Nxb.Hà Nội: Giáo dục, 1985	TQ005009
[2] Phạm Văn Khoái, <i>Giáo trình Hán văn Lý Trần</i> , Nhà xuất bản Đại học Quốc gia Hà Nội, H, 1999, 2001, 2006.	MOL.042921, MOL.042922, MOL.042923, MON.024473 MON.024474
[3] Huỳnh Văn Minh, <i>Giáo trình Hán Nôm</i> , Trường Đại Học Cần Thơ - Khoa Sư Phạm, 1999	MOL.011333, MOL.011334, MON.104013 MON.104014, MON.104020

12. Hướng dẫn sinh viên tự học:

Tuần	Nội dung	Lý thuyết (tiết)	Thực hành (tiết)	Nhiệm vụ của sinh viên
1	Chương 1: Khái quát về từ Hán Việt 1.1. Quá trình tiếp xúc ngôn ngữ Hán với sự hình thành từ Hán Việt 1.2. Định nghĩa về từ Hán Việt	02	0	- Nghiên cứu trước: + Đọc trước tài liệu liên quan về từ Hán Việt. + Các khả năng tiếp xúc với tiếng Hán. + Các nhân tố ảnh hưởng trực tiếp đến sự tiếp xúc ngôn ngữ Việt - Hán. + Chuẩn bị nội dung chương 2

Tuần	Nội dung	Lý thuyết (tiết)	Thực hành (tiết)	Nhiệm vụ của sinh viên
	1.3. Vị trí, vai trò của từ Hán Việt trong đời sống kinh tế - văn hóa - xã hội			
2	1.4. Từ Hán Việt trong vốn từ tiếng Việt và trong những tác phẩm văn học Chương 2: Các tiêu chí nhận diện từ Hán Việt 2.1. Tiêu chí về chữ viết 2.2. Tiêu chí ngữ âm	02	0	- Nghiên cứu trước: + Đọc trước tài liệu liên quan về từ Hán Việt. + Tìm hiểu quy luật về sự chuyển đổi phụ âm hữu thanh Hán và vô thanh Hán với thanh điệu trầm, bổng của tiếng Việt, quá trình diễn biến từ hệ thống thanh mẫu và vận bộ Hán đến hệ thống phụ âm đầu và vần Hán Việt.
3	2.2. Tiêu chí ngữ âm (tt) 2.3. Tiêu chí ngữ pháp 2.4. Tiêu chí ngữ nghĩa 2.5. Tiêu chí giá trị phong cách	02	0	Nghiên cứu trước: + Ôn lại phần lý thuyết đã học tuần 2 + Trật tự từ đa tiết trong tiếng Hán và tiếng Việt. + Đọc trước chương 3, mục 3.1; 3.2; 3.3.
4	2.5. Tiêu chí giá trị phong cách (tt) Chương 3: Phương pháp giải nghĩa từ Hán Việt 3.1. Thuyết minh nghĩa yếu tố cấu tạo và quan hệ giữa các yếu tố 3.2. Căn cứ vào văn cảnh, ngữ cảnh 3.3. Đối chiếu với từ thuần Việt đồng nghĩa	02	0	Nghiên cứu trước: + Ôn lại phần phần lý thuyết học tuần 23 + Tìm hiểu căn cứ giải nghĩa từ Hán Việt.
5	3.3. Đối chiếu với từ thuần Việt đồng nghĩa (tt) Chương 4: Dạy và học từ Hán Việt qua những tác phẩm văn học trung đại bậc THPT 4.1. Thực trạng hiểu và sử dụng từ Hán Việt của học sinh khi học những tác phẩm văn học trung đại bậc THPT	02	0	Nghiên cứu trước: + Ôn lại phần lý thuyết đã học ở tuần 1 + Thử suy nghĩ về những khó khăn mà học sinh gặp phải khi học những tác phẩm văn học trung đại bậc THPT.

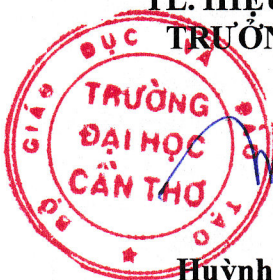
Tuần	Nội dung	Lý thuyết (tiết)	Thực hành (tiết)	Nhiệm vụ của sinh viên
6	4.2. Vai trò của giáo viên trong việc giảng dạy những tác phẩm văn học trung đại bậc THPT 4.3. Phương hướng dạy và học từ Hán Việt qua những tác phẩm văn học trung đại bậc THPT	02	0	Nghiên cứu trước: + Ôn lại phần phần lý thuyết học tuần 5 + Thử suy nghĩ về những việc mà giáo viên dạy ngữ văn cần phải làm để có thể giúp học sinh học tốt hơn khi học những tác phẩm văn học Hán văn + Chuẩn bị trước 2 tác phẩm <i>Cáo tật thị chúng</i> , <i>Ngôn hoài</i> (phiên âm, giải thích từ ngữ, dịch nghĩa, mở rộng vốn từ, từ đồng âm)
7	Chương 5: Ứng dụng thực hành một số tác phẩm văn học trung đại trong nhà trường THPT 5.1. Tác phẩm chữ Hán 5.1.1. <i>Cáo tật thị chúng</i> - Mãn giác thiền sư 5.1.2. <i>Ngôn hoài</i> - Không Lộ thiền sư	02	0	+ Ôn lại bài đã học ở tuần 6 + Chuẩn bị trước tác phẩm <i>Nam quốc sơn hà</i> , <i>Tụng giá hoàn kinh sư</i> (phiên âm, giải thích từ ngữ, dịch nghĩa, mở rộng vốn từ, từ đồng âm)
8	5.1.3. <i>Nam quốc sơn hà</i> - Lý Thường Kiệt 5.1.4. <i>Tụng giá hoàn kinh sư</i> - Trần Quang Khải	02	0	Nghiên cứu trước: + Ôn lại bài đã học ở tuần 7 + Chuẩn bị trước tác phẩm <i>Quốc tộ</i> , <i>Dụ chư tì tướng hịch văn</i> (trích) (phiên âm, giải thích từ ngữ, dịch nghĩa, mở rộng vốn từ, từ đồng âm)
9	5.1.5. <i>Quốc tộ</i> - Đỗ Pháp Thuận 5.1.6. <i>Dụ chư tì tướng hịch văn</i> (trích) - Trần Quốc Tuấn	02	0	Nghiên cứu trước: + Ôn lại bài đã học ở tuần 8. + Chuẩn bị trước tác phẩm <i>Bình Ngô đại cáo</i> (trích) (phiên âm, giải thích từ ngữ, dịch nghĩa, mở rộng vốn từ, từ đồng âm)
10	5.1.6. <i>Dụ chư tì tướng hịch văn</i> (trích) (tt) - Trần Quốc Tuấn 5.1.7. <i>Bình Ngô đại cáo</i> (trích) - Nguyễn Trãi	02	0	Nghiên cứu trước: + Ôn lại bài đã học ở tuần 9 + Chuẩn bị trước tác phẩm <i>Bình Ngô đại cáo</i> (trích) tt (phiên âm, giải thích từ ngữ, dịch nghĩa, mở rộng vốn từ, từ đồng âm)
11	5.1.7. <i>Bình Ngô đại cáo</i> (trích) (tt) - Nguyễn Trãi	02	0	Nghiên cứu trước:

Tuần	Nội dung	Lý thuyết (tiết)	Thực hành (tiết)	Nhiệm vụ của sinh viên
				+ Chuẩn bị trước tác phẩm <i>Bạch Đằng giang phú</i> (trích) (phiên âm, giải thích từ ngữ, dịch nghĩa, mở rộng vốn từ, từ đồng âm)
12	5.1.8. <i>Bạch Đằng giang phú</i> (trích) - Trương Hán Siêu	02	0	Nghiên cứu trước: + Ôn lại tổng thể phần kiến thức đã học tuần 11 + Chuẩn bị trước đoạn trích <i>Chi em Thúy Kiều</i> (nhận diện từ Hán Việt, giải thích từ ngữ, dịch nghĩa, mở rộng vốn từ, từ đồng âm)
13	5.2. Tác phẩm chữ Nôm 5.2.1. <i>Chi em Thúy Kiều</i>	02		Nghiên cứu trước: + Ôn lại tổng thể phần kiến thức đã học tuần 12 + Chuẩn bị trước đoạn trích <i>Kiều gặp Kim Trọng</i> (nhận diện từ Hán Việt, giải thích từ ngữ, dịch nghĩa, mở rộng vốn từ, từ đồng âm)
14	5.2.2. <i>Kiều gặp Kim Trọng</i>	02	0	Nghiên cứu trước: + Ôn lại tổng thể phần kiến thức đã học tuần 13 + Chuẩn bị trước tác phẩm <i>Chinh phụ ngâm khúc</i> (trích) (nhận diện từ Hán Việt, giải thích từ ngữ, dịch nghĩa, mở rộng vốn từ, từ đồng âm)
15	5.2.3. <i>Chinh phụ ngâm khúc</i> (trích)	02	0	Nghiên cứu trước: + Ôn lại tổng thể phần kiến thức đã học. + Chuẩn bị thi kết thúc học phần ở tuần 16.

Cần Thơ, ngày 15 tháng 9 năm 2022

TL. HIỆU TRƯỞNG
TRƯỞNG KHOA

TRƯỞNG BỘ MÔN

Huỳnh Anh Huy

Nguyễn Thị Hồng Hạnh